

Cirkulärnr: 1995:63
Diariernr: 1995/0514
P-cirknr: Personalpolitik 1995-2:20
Nyckelord: Nyckelord: Jämställdhet
Handläggare: Hans Granqvist
Lotta Snickare
Sektion/Enhet: Utvecklingssektionen
Externmedverkan: Christina Norlin-Mistander, Landstingsförbundet
Datum: 1995-03-02
Mottagare: Kommunstyrelsen,
Personalfrågor
Rubrik: Policy för jämställdhetsarbetet i kommuner och
landsting
Bilagor: Jämställdhetspolicy

Personalpolitik 1995-2:20

Nyckelord: Jämställdhet

Utvecklingssektionen
Förhandlingssektionen
Hans Granqvist
Lotta Snickare,

1995-03-02

Kommunstyrelsen,
Personalfrågor

Policy för jämställdhetsarbetet i kommuner och landsting

För att stödja jämställdhetsarbetet i kommuner och landsting har de centrala parterna i projektet "Utveckling till lika villkor" arbetat fram en policy för ett partsgemensamt arbete med jämställdhetsfrågor.

Jämställdheten och kommunerna

Jämställdhet debatteras just nu i många olika forum och med många olika vinklingar. En av anledningarna är att åtskilliga frågor som idag står i fokus i samhällsdebatten har en avgörande betydelse för kvinnans livsvillkor och plats i samhället. Det är frågor som allmänna anställningsvillkor, kvinnors löner, arbetslöshet och nya former för välfärdsproduktion i en knapp ekonomi. Kvinnans roll och villkor kommer att inta en central plats i samhällsdebatten under hela 90-talet.

I Sveriges kommuner pågår just nu ett omfattande arbete med jämställdhetsfrågor ur ett nytt perspektiv. Kommunerna arbetar i konkreta förändringsprojekt där målet är fastlagt och i attitydprojekt för att tydliggöra och förändra värderingar.

Kommunerna har stor betydelse när det gäller strävan mot jämställdhet i det svenska samhället. Tre viktiga aspekter på jämställdhet knyts samman i en kommun. Kommunen är:

* **En central del av den demokratiska processen.** Lyckas kommunerna hitta former och förutsättningar för en jämställd politisk struktur där politikens villkor och arbetsformer anpassas till mäns och kvinnors skilda livsvillkor kommer det ha ett stort inflytande på övriga delar av den demokratiska processen.

* **Producent av samhällsservice och långsiktig samhällsbyggnad.** Hur kommunerna väljer att organisera den "mjuka infrastrukturen" vård, omsorg m.m. har stor betydelse för kvinnans plats på arbetsmarknaden. Detta eftersom det fortfarande är kvinnorna som, i familjen, har det övergripande ansvaret för omsorgen om såväl barn som äldre. Den kommunala samhällsservicen betyder också mycket för förändringar i samhällets värderingar och attityder bl.a. genom det direkta arbetet inom barnomsorg, skola och socialtjänst.

Den "hårda infrastrukturen" är också till stor del ett kommunalt ansvarsområde. Såväl planering av bostadsområden som kollektivtrafik påverkar kvinnors och mäns förutsättningar att både förvärvsarbeta och ta ansvar för barn och hemarbete. Kommunen har också stor betydelse för planering och byggande av morgondagens samhälle. Ett exempel på ett långsiktigt och generationsövergripande område är miljöfrågorna, där erfarenhet visar att kvinnor gärna engagerar sig.

* **Arbetsgivare.** Samtidigt som den kommunala verksamheten är en förutsättning för många kvinnors deltagande i yrkeslivet är den också för många kvinnor själva arbetsplatsen.

80 % av de anställda inom den kommunala sektorn är kvinnor. Det innebär att var tredje kvinna på arbetsmarknaden arbetar i en kommun. Sektorn är mycket könsuppdelad, endast 3 % av kvinnorna och 10 % av männen återfinns i yrken med jämn fördelning mellan könen. Lön och andra anställningsvillkor för kvinnor respektive män är en högaktuell fråga i de flesta kommuner. De metoder för ett jämställt arbetsliv som utvecklas inom kommunerna kommer att påverka även övriga delar av arbetslivet.

Jämställdhet i samverkan

I överenskommelsen "Utveckling 92" uttrycker de centrala parterna en gemensam viljeinriktning för ökad samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer på lokal nivå.

"Vi betraktar samverkan som ett medel för att utveckla nya perspektiv på samarbete, inflytande, utbildning, effektivitet etc. Det handlar således inte bara om att utveckla samverkan utan om att skapa en bättre fungerande verksamhet"

Det är parternas övertygelse att ökad samverkan leder till en bättre fungerande verksamhet. Jämställdhetsarbetet i kommuner och landsting handlar

idag mycket om att förändra djupt liggande värderingar i samhället. Värderingar som vi alla har delat och delvis kanske fortfarande delar, arbetsgivare och fack, kvinnor och män, offentligt och privat anställda. Ett värderings-skifte kräver en process där alla är delaktiga. Det är därför viktigt att jämställdhetsfrågor hanteras i samverkan och som ett gemensamt ansvar för fack och arbetsgivare.

Arbetet i det partsgemensamma projektet "Utveckling till lika villkor" är ett led i detta arbete.

Utveckling till lika villkor

Bakgrund

Våren 1992 inkom en förhandlingsframställan om ett nytt jämställdhetsavtal från TCO-förbunden. Vid förhandlingen enades parterna om att ta upp frågan i Arbetsmiljörådet, som är ett samverkansorgan för parterna inom den kommunala sektorn där Kommunförbundet har ordförandeskapet. Rådet beslöt, att i stället för avtal, i ett partsgemensamt projekt aktivt arbeta för att hitta nya former för jämställdhetsarbetet. Respektive organisation har utsett representanter till projektgruppen som fick namnet "Utveckling till lika villkor". I gruppen ingår företrädare för de centrala parterna för kommuner och landsting dvs Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska Kommunalarbetsförbundet (Kommunal), Svenska Kommunaltjänstemannaförbundet (SKTF), Vårdförbundet SHSTF, Lärarförbundet och Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO).

Målen för projektet var att utforma förslag till:

- * en gemensam syn på jämställdhet
- * hur jämställdhetsarbetet kan bedrivas och
- * parternas roller i det kommunala och landstingskommunala jämställdhetsarbetet, centralt och lokalt.

Arbetet skulle utgå ifrån samverkansavtalet Utveckling 92, Kompetens 93, resultatet från parternas gemensamma projekt "Jämställdhet i ord och handling" (91) och Jämställdhetslagen.

Lokala projektgrupper

Till den centrala projektgruppen knöts lokala projektgrupper i tre landsting och fyra kommuner: Östergötlands, Älvsborgs och Västmanlands läns landsting samt Malmö, Umeå, Växjö och Sala kommuner.

De lokala projekten arbetade med att utveckla metoder dels för partssamverkan i jämställdhetsarbetet dels för en integrering av jämställdhetsaspekterna i verksamheten.

Konferenser

De centrala parterna kommer att i projektet "Utveckling till lika villkor" genomföra tre konferenser: den 21, 23 och 28 mars. Inbjudan till konferenserna skickades ut i vecka 7.

Konferenserna avses att bl a innehålla:

- * Presentation av *Policy för jämställdhetsarbetet i kommuner och landsting*.
- * Genomgång av den handbok som producerats inom projektets ram som stöd i det lokala jämställdhetsarbetet.
- * Diskussion av de lokala jämställdhetsprojekten - erfarenheter av samverkan i praktiken: med- och motgångar.
- * En diskussion med de centrala parterna från fack och arbetsgivare om roller och inriktning i jämställdhetsarbetet.

Frågor angående innehållet i detta cirkulär besvaras av Lotta Snickare och Hans Grankvist, tel 08-772 41 00

Svenska Kommunförbundet
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Lotta Snickare

Bilagor

Jämställdhetspolicy